

הלכות שבת פרק יח

א. המוציא דבר מרשות היחיד לרשות הרבים, או מרשות הרבים לרשות היחיד אינו חייב, עד שיוציא ממנו שעור שמועיל כלום; ואלו הן, שעורי ההוצאה. המוציא אכלי אדם כגרגרת, ומצטרפין זה עם זה: והוא שיהיה כגרגרת מן האכל עצמו, חוץ מן הקלפים והגרענין והעקצין והסבין והמרסן.

ב. יין, כדי רבע רביעית; ואם היה קרוש, פזית. חלב בהמה טהורה, כדי גמיאה; וחלב טמאה, כדי לכחל עין אחת. חלב אשה ולבן ביצה, כדי לתן במשיפה. שמן כדי לסוך אבר קטן, שהוא אצבע קטנה שלרגל קטן בן יומו. טל, כדי לשוף את הקלורית; וקלור, כדי לשוף במים. ומים, כדי לרחץ פני מדוכה. דבש, כדי לתן על כל ראש הפתית. דם, ושאר כל המשקין, וכל השופכין כדי רביעית.

ג. תבן תבואה, כמלוא פי פרה. תבן קטניות, כמלוא פי גמל. ואם הוציא תבן קטניות להאכילו לפרה, כמלוא פי פרה חייב: שאכילה על ידי הדחק, שמה אכילה. עמיר, כמלוא פי טלה. עשבים, כמלוא פי גדי. עלי שום ועלי בצלים אם היו לחים, כגרגרת מפני שהן אכלי אדם; ויבשים, כמלוא פי גדי. ואין מצטרפין זה עם זה לחמר שבהן, אבל מצטרפין לקל שבהן. כיצד: הוציא תבן תבואה וקטנית אם יש בשניהם כמלוא פי פרה, פטור; כמלוא פי גמל, חייב. וכן כל פיוצא בזה, לענין השבת.

ד. המוציא עצים כדי לבשל כגרגרת מביצת התרנגולים, טרופה בשמן ונתונה באלפס. המוציא קנה, כדי לעשות קלמוס המגיע לראשי אצבעותיו; ואם היה עבה או מרסס, שעורו כעצים.

ה. המוציא תבלין, כדי לתבל ביצה; ומצטרפין זה עם זה. פלפלת, כל שהוא. עטרן, כל שהוא. ריח טוב, כל שהוא. ריח רע, כל שהוא. מיני בשמים, כל שהן. ארגמן טוב, כל שהוא. בתולת הורד, אחת. מיני מתכות הקשים כגון נחשת וברזל, כל שהן. מעפר המזבח, ומאבני המזבח, וממקק ספרים, וממקק מטפחותיהן כל שהן, מפני שמצניעין אותם לגניזה. גחלת, כל שהוא; והמוציא שלהבת, פטור.

ו. המוציא זרעוני גנה שאינן נאכלין לאדם, שעורן פחות מכגרגרת מזרע קשואין, שנים; ומזרע הדלועין, שנים; מזרע פול המצרי, שנים. המוציא סבין, כדי לתן על פי כור שלצורפי זהב. המוציא מרסן אם לאכילה, שעורו כגרגרת; לבהמה, שעורו כמלוא פי גדי; לצביעה, כדי לצבע בגד קטן. לולבי זרדין והחרובין עד שלא ימתיקו, כגרגרת; ומשימתיקו, כמלוא פי גדי. אבל הלוף והחרדל והתרמוסין ושאר כל הנכבשין בין שימתיקו בין שלא ימתיקו, כגרגרת.

ז. המוציא גרענין אם לאכילה, חמש; ואם להסקה, הרי הן כעצים; ואם לחשבון, שתים; ואם לזריעה, שתים. המוציא אזור לאכלים, כגרגרת; לבהמה, כמלוא פי גדי; לעצים, כשעור העצים; להזיה, כשעור הזיה.

ח. המוציא קלפי אגוזין, וקלפי רמונים, אסטיס, ופואה, ושאר הצובעין כדי לצבע בהן בגד קטן, כסבכה שמניחין הבנות

על ראשיהן. וכן המוציא מי רגלים בן ארבעים יום, או נתר
אלכסנדריה, או בורית, קימוניא, ואשגל, ושאר כל המנקין
כדי לכבס בהן בגד קטן, פסבכה. הוציא סממנין שרויין, כדי
לצבע בהן דגמה לאורג.

ז. המוציא דיו על הקלמוס, שעורו כדי לכתב ממנו שתי
אותיות; אבל אם הוציא הדיו בפני עצמו, או בקסת צריך
שיהיה בו יתר על זה, כדי שיעלה ממנו על הקלמוס כדי לכתב
שתי אותיות. היה בקסת כדי אות אחת, ובקלמוס כדי אות
אחת, או בדיו לבדו כדי אות אחת, ובקלמוס כדי אות אחת
הרי זה ספק. הוציא שתי אותיות וכתבן כשהוא מהלך, חייב
כתיבתן, זו היא הנחתן. הוציא אות אחת וכתבה, וחזר והוציא
אות שניה וכתבה פטור, שכבר חסרה האות הראשונה.

י. המוציא כחל בין לרפואה בין לתכשיט, כדי לכחל עין אחת;
ובמקום שאין דרכן להתקשט אלא בכחילת שתי עינים, והוציאו
להתקשט עד שיוציא כדי לכחל שתי עינים. זפת וגפרית, כדי
לעשות נקב. שעוה, כדי לתן על פי נקב קטן. דבק, כדי לתן
בראש השבשבת. רבב, כדי למשח תחת רקיק כסלע.

יא. המוציא אדמה, כדי לעשות חותם האגרת. טיט, כדי
לעשות פי כור. זבל או חול דק, כדי לזבל כרשה. חול גס, כדי
לערב עם מלוא כף שלסידן סיד. חרסית, כדי לעשות פי כור
שלצורפי זהב. שער, כדי לגבל טיט לעשות פי כור שלצורפי
זהב. סיד, כדי לסוד אצבע קטנה שבכפות. עפר ואפר, כדי
לכסות דם צפור קטנה. צרור אבן, כדי לזרק בבהמה ותרגיש
והוא, משקל עשרה זוזים. חרס, כדי לקבל בו רביעית.

יב. המוציא חבל, כדי לעשות אזן לקפה. גמי, כדי לעשות
תלוי לנפה ולכברה. הוצין, כדי לעשות אזן לכפיפה מצרית.
סיב, כדי לתן על פי משפך קטן שליין. מוכין, כדי לעשות
כדור פאגוז. עצם, כדי לעשות תרוד. זכוכית כדי לגרד בה
ראש הכדוד, עד שיפצע שתי נימות כאחת.

יג. המוציא שתי נימין מזנב הסוס ומזנב הפרה, חייב. הוציא
אחת מן הקשה שבחזיר, חייב. נצרי דקל, והן חוטי העץ שתיים;
חורי דקל, והן קלפי החריות אחת. מצמר גפן, ומצמר כלף,
וצמר גמלים וארנבים וחייה שבים, ושאר כל הנטוין כדי לטוות
חוט ארך ארבעה טפחים. המוציא מן הבגד, או מן השק, או מן
העור כשעורן לטמאה, כך שעורן להוצאה: הבגד, שלושה על
שלושה; השק, ארבעה על ארבעה; העור, חמשה על חמשה.

יד. המוציא עור שלא נתעבד כלל, אלא עדין הוא רך שעורו,
כדי לצור משקלת קטנה שמשקלה שקל. היה מלוח, ועדין לא
נעשה בקמח ולא בעפצא שעורו, כדי לעשות קמיע. היה עשוי
בקמח, ועדין לא נתעבד בעפצא שעורו, כדי לכתב עליו את
הגט. נגמר עבודו שעורו, חמשה על חמשה.

טו. המוציא קלף מעבד, כדי לכתב עליו פרשת שמע עד
ובשעריה. דוכסוסטוס, כדי לכתב עליו מזוזה. ניר כדי לכתב
עליו שתי אותיות שלקשר המוכסין, שהן גדולות מאותיות
שלנו. המוציא קשר מוכסין חייב, אף על פי שכבר הראהו
למוכס ונפטר בו: שהרי ראיה הוא לעולם. המוציא שטר
פרוע, וניר מחוק כדי לכתב על פי צלוחית קטנה שלפליטון;

וְאִם יֵשׁ בִּלְבָן שֶׁלּוֹ כְּדִי לִכְתֹּב שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת שֶׁלִּקְשָׁר מוֹכֶסִין, חֵיב.

זו. הַמוֹצִיא בְּהֶמָּה חֵיהָ וְעוֹף אֶף עַל פִּי שֶׁהֵן חַיִּים, חֵיב. אֲבָל אָדָם חֵי, אֵינוֹ מִשְׁאוּי; וְאִם הָיָה כְּפוֹת אוֹ חוֹלָה, הַמוֹצִיא אוֹתוֹ חֵיב. וְהָאִשָּׁה מְדַדָּה אֶת בְּנָהּ, בְּזִמָּן שֶׁנוֹטֵל אַחַת וּמַנִּיחַ אַחַת.

יז. הַמוֹצִיא תִינוּק חֵי, וְכִיס תְּלוּי בְּצוּאָרוֹ חֵיב מִשּׁוּם הַכִּיס, שְׁאִין הַכִּיס טְפִלָּה לְתִינוּק; אֲבָל אִם הוֹצִיא אֶת הַגְּדוֹל, אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא מְלַבֵּשׁ בְּכֻלּוֹ וְטַבְּעוֹתָיו בִּידוֹ פָּטוּר, שֶׁהַכֹּל טְפִלָּה לוֹ. הָיוּ כָּלָיו מְקַפְּלִין עַל כְּתָפוֹ הַנוֹשֵׂא אוֹתוֹ, חֵיב.

יח. הַמוֹצִיא חֲגָב חֵי, כָּל שֶׁהוּא; וּמֵת, כְּגִרְגָּרֶת. צִפֹּרֶת כְּרָמִים, בֵּין חֵיהָ בֵּין מֵתָה כָּל שֶׁהוּא, מִפְּנֵי שֶׁמִּצְנִיעִין אוֹתָהּ לְרַפּוּאָה; וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בָּהּ. הַמֵּת, וְהַנִּבְלָה, וְהַשָּׂרֵץ כְּשֶׁעוֹר טְמֵאָתָן, כֹּךְ שֶׁעוֹר הוֹצֵאתָן: מֵת וְנִבְלָה, בְּכַזִּית; וְשָׂרֵץ, כַּעֲדָשָׁה.

יט. הָיָה שֵׁם כַּזִּית מְצֻמָּצֵם, וְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ כַּחֲצִי זֵית חֵיב, שֶׁהָרִי הוֹעִיל בְּמַעֲשָׂיו: שְׁנַתְמַעֵט הַשָּׁעוֹר מִלְטָמָא. אֲבָל אִם הוֹצִיא כַּחֲצִי זֵית מִכַּזִּית וּמִחֲצָהּ, פָּטוּר. וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בָּזָה, בְּשָׂאֵר הַטְּמָאוֹת.

כ. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים שְׁאֵינוֹ חֵיב אֲלֵא עַל הוֹצָאת כְּשֶׁעוֹר, בְּשֶׁהוֹצִיא סֵתָם; אֲבָל הַמוֹצִיא לְזָרַע, אוֹ לְרַפּוּאָה, אוֹ לְהִרְאוֹת מִמֶּנּוּ דִּגְמָה, וְלִכְּל כְּפִיוּצָא בָּזָה חֵיב בְּכָל שֶׁהוּא.

כא. הַמִּצְנִיעַ דְּבַר לְזִרְיעָה, אוֹ לְרַפּוּאָה, אוֹ לְדִגְמָה, וְשָׂכַח לְמָה הִצְנִיעוֹ, וְהוֹצִיאוֹ סֵתָם חֵיב עָלָיו בְּכָל שֶׁהוּא, שֶׁעַל דַּעַת מַחֲשָׁבָה רֵאשׁוֹנָה הוֹצִיא; וְשָׂאֵר הָאָדָם, אֵין חֵיבִין עָלָיו אֲלֵא בְּשֶׁעוֹרוֹ. זָרַק זֶה שֶׁהוֹצִיא כָּבֵד לְתוֹךְ הָאוֹצָר אֶף עַל פִּי שֶׁמְקוֹמוֹ נִכְר, כָּבֵד בְּטָלָה מַחֲשַׁבְתּוֹ הָרֵאשׁוֹנָה; לְפִיכָךְ אִם חִזַּר וְהִכְנִיסוֹ, אֵינוֹ חֵיב עַד שִׁיכְנִיס בְּשֶׁעוֹר.

כב. דְּבַר שְׁאִין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְהִצְנִיעוֹ וְאֵינוֹ רְאוּי לְהִצְנִיעַ, כְּגוֹן דִּם הַנֶּדָּה אִם הִצְנִיעוֹ אַחֵד וְהוֹצִיאוֹ, חֵיב; וְשָׂאֵר הָאָדָם, פָּטוּרִין עָלָיו, שְׁאִין חֵיבִין אֲלֵא עַל הוֹצָאת דְּבַר הַכָּשֵׁר לְהִצְנִיעַ, וּמִצְנִיעִין כְּמוֹהוּ.

כג. הַמוֹצִיא חֲצִי שֶׁעוֹר, פָּטוּר; וְכֵן כָּל הַעוֹשֶׂה מִמְּלָאכָה מִן הַמְּלָאכּוֹת חֲצִי שֶׁעוֹר, פָּטוּר. הוֹצִיא חֲצִי שֶׁעוֹר וְהִנִּיחוֹ, וְחִזַּר וְהוֹצִיא הַחֲצִי הָאֲחֵר חֵיב; וְאִם קָדָם וְהִגְבִּיהַ הַחֲצִי הָרֵאשׁוֹן, קָדָם הַנִּחַת הַחֲצִי הַשֵּׁנִי נַעֲשֶׂה כְּמִי שֶׁנִּשְׂרַף, וּפָטוּר. הוֹצִיא חֲצִי שֶׁעוֹר וְהִנִּיחוֹ, וְחִזַּר וְהוֹצִיא חֲצִי אַחֵר וְהִעֲבִירוֹ עַל הָרֵאשׁוֹן בְּתוֹךְ שְׁלוֹשָׁה חֵיב, שֶׁהַמַּעֲבִיר כְּמִי שֶׁנָּח עַל גְּבִי מִשְׁהוּ; אֲבָל אִם זָרְקוֹ אֵינוֹ חֵיב, עַד שִׁינּוּחַ שֵׁם עַל גְּבִי מִשְׁהוּ.

כד. הוֹצִיא חֲצִי שֶׁעוֹר, וְחִזַּר וְהוֹצִיא חֲצִי שֶׁעוֹר בְּהָעֵלִם אַחֵד לְרִשּׁוֹת אַחַת, חֵיב. לְשֵׁתֵי רִשּׁוֹת, אִם יֵשׁ בִּינֵיהֶן רִשּׁוֹת שֶׁחֵיבִין עָלֶיהָ פָּטוּר; הִיתָה בִּינֵיהֶן כְּרַמְלִית הָרִי הֵן כְּרִשּׁוֹת אַחַת, וְחֵיב חֲטָאֵת.

כה. הַמוֹצִיא פָּחוֹת מִכְּשֶׁעוֹר, וְקָדָם שִׁינִיחוֹ נִתְפַּח וְחִזַּר כְּשֶׁעוֹר, וְכֵן הַמוֹצִיא כְּשֶׁעוֹר, וְקָדָם שֶׁהִנִּיחַ צֶמֶק וְחִזַּר פָּחוֹת מִכְּשֶׁעוֹר פָּטוּר.

כו. הַמוֹצִיא כְּגִרְגָּרֶת לֹאכִילָה, וְצִמְקָה קָדָם הַנִּחָה, וְחָשַׁב עָלֶיהָ

לְזַרְעָה אוּ לְרִפּוּאָה, שְׁאִינוּ צָרִיךְ שְׁעוֹר הָרִי זֶה חַיֵּב, כְּמַחֲשַׁבְתּוֹ
שְׁלֵעַת הַנְּחָה. הוֹצִיא פְּחוֹת מִכְּגִרְגֶּרֶת לְזַרְעָה, וְקֵדָם הַנְּחָה חֲזָר
וְחָשַׁב לֹאכִילָה פָטוֹר; וְאִם תִּפְחָה קֵדָם הַנְּחָה וְנַעֲשֶׂה כְּגִרְגֶּרֶת
קֵדָם שְׁיִמְלֹךְ עָלֶיהָ לֹאכִילָה, חַיֵּב, שְׁאִפְלוּ לֹא חָשַׁב, הִיָּה מִתְחַיֵּב
עַל מַחֲשַׁבֶּת הַהוֹצָאָה.

כו. הוֹצִיא כְּגִרְגֶּרֶת לֹאכִילָה, וְצִמְקָה וְחֲזָרָה וְתִפְחָה קֵדָם הַנְּחָה
הָרִי זֶה סִפֵּק אִם נִדְחָה, אוּ לֹא נִדְחָה. זָרֵק כְּזִית אֲכָלִין לְבֵית
טָמֵא, וְהַשְׁלִים כְּזִית זֶה לֹאכָלִים שֶׁהָיוּ שָׁם וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל כְּבִיצָה
הָרִי זֶה סִפֵּק אִם נִתְחַיֵּב עַל כְּזִית, מִפְּנֵי שֶׁהַשְׁלִים הַשְׁעוֹר לְעֻנִּין
טָמֵא, אוּ לֹא נִתְחַיֵּב.

כח. הַמוֹצִיא פְּחוֹת מִכְּשְׁעוֹר אֵף עַל פִּי שֶׁהוֹצִיאוּ בְּכָלִי, פָטוֹר:
שֶׁהַכָּלִי טָפְלָה לוֹ, וְאֵין כּוֹנְנָתוֹ לְהוֹצֵאת הַכָּלִי, אֵלֹא לְהוֹצֵאת
מֵה שִׁבְתּוֹכּוֹ, וְהָרִי אֵין בּוֹ כְּשְׁעוֹר. לְפִיכָף אִם הוֹצִיא אָדָם חֵי
שְׁאִינוּ כּוֹפּוֹת בַּמָּטָה פָטוֹר אֵף עַל הַמָּטָה, שֶׁהַמָּטָה טָפְלָה לוֹ.
וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּזָה. הַמוֹצִיא קֶפֶת הָרוֹכְלִים אֵף עַל פִּי שִׁישׁ בָּהּ
מִיָּנִין הֶרְבֵּה, וְאִפְלוּ הוֹצִיֵּאן בְּתוֹךְ כּפּוֹ אֵינוּ חַיֵּב אֵלֹא אַחַת: שֶׁם
הוֹצָאָה אֶחָד הוּא.